

Dosarul nr. 2r-253/22
2-21108114-01-2r-16052022

Instanța de fond: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani – S. Godorogea
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Garbuz, A. Ciobanu, I. Grosu

DECIZIE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Tudor Saftiuc,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația de Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani” împotriva lui Fiodor Saftiuc, Tudor Saftiuc, Constantin Spînu și Lidiei Spînu privind încasarea datoriei,
împotriva încheierii din data de 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit apelul declarat de către Tudor Saftiuc, în temeiul art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă,

constată:

La 20 iulie 2021 Asociația de Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fiodor Saftiuc, Tudor Saftiuc, Constantin Spînu și Lidiei Spînu, prin care a solicitat încasarea din contul pârâților a datoriei în mărime totală de 88 616,69 lei, a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 2 658,50 lei și a cheltuielilor pentru serviciile juridice în mărime de 5 000,0 lei.

Prin hotărârea din data de 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat în mod solidar de la Fiodor Saftiuc, Constantin Spînu, Lidia Spînu și Tudor Saftiuc în beneficiul AEÎ „Hiliuți-Rîșcani” datoria în mărime de 81 950,00 lei, care constă din împrumut în mărime de 50 000,00 lei, dobânda contractuală în mărime de 3 450,00 lei, penalitatea în mărime de 28 500,00 lei, a cheltuielilor de judecată compuse din: achitarea taxei de stat în mărime de 2 458,50 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 3 000,00 lei. (f.d.73,80-83)

La 26 ianuarie 2022 Tudor Saftiuc a contestat, cu apel, hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii. (f.d.79)

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 18 aprilie 2022 a restituit apelul declarat de către Tudor Saftiuc, în temeiul art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă, deoarece acesta a fost depus tardiv. (f.d. 91)

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Tudor Saftiuc, prin care a

solicitat admiterea apelului, casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri privind constatarea faptului că apelul nemotivat a fost depus în termen. (f.d.93-94)

În motivarea recursului Tudor Saftiuc a invocat dezacordul cu soluția pronunțată, susținând că lipsește un suport probatoriu suficient pentru restituirea apelului. Presupusa omitere a termenului de depunere a apelului motivat se datorează unor motive independente de voința apelantului.

La 30 mai 2022 AEÎ „Hiliuți-Rîșcani” a depus referință la recursul înaintat de către Tudor Saftiuc, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu prevederile art. 424, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 18 aprilie 2022. Expediată recurentului, prin intermediul poștei electronice la data de 19 aprilie 2022 (f.d.92)

Recursul declarat de către Tudor Saftiuc la 04 mai 2022 este depus în termen.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 22 decembrie 2021 Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani a pronunțat hotărârea, prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată, a încasat în mod solidar de la Fiodor Saftiuc, Tudor Saftiuc, Constantin Spînu și Lidia Spînu în beneficiul AEÎ „Hiliuți-Rîșcani” datoria și cheltuielile de judecată.

Manifestându-și dezacordul cu hotărârea instanței de fond, la 26 ianuarie 2022 Tudor Saftiuc a depus apel nemotivat.

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 18 aprilie 2022 a restituit apelul declarat de către Tudor Saftiuc împotriva hotărârii din data de 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul notează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de

judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111, alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În condițiile speței, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 22 decembrie 2021. Respectiv, prin prisma art. 111, alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 23 decembrie 2021, iar data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 22 ianuarie 2022, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate, Tudor Saftiuc a declarat apel la data de 26 ianuarie 2022.

Instanța de recurs subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

În acest sens sunt pertinente și prevederile art. 61, alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevăd că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul notează că restituirea apelului a survenit ca sancțiune procedurală pentru pasivitatea lui Tudor Saftiuc și lipsa interesului față de prezentul proces, ori cunoscând despre aflarea pe rolul instanței de judecată a cauzei civile și despre faptul că deliberarea și pronunțarea va avea loc la 22 decembrie 2021 nu a dat dovadă de responsabilitate, diligență și atitudine activă nu s-a interesat de soarta dosarului și nu contestat hotărârea instanței de fond în termen.

În conformitate cu art. 10, alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează, atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de

procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Totodată, instanța de recurs observă că Tudor Saftiuc, omițând termenul de contestare a hotărârii instanței de fond nu a beneficiat de dreptul său procedural și nu a solicitat, în temeiul art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul de contestare.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că Tudor Saftiuc a declarat apelul tardiv, iar argumentele invocate în recurs nu constituie temei de anulare a încheierii contestate.

Prin urmare, corelând circumstanțele factice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de apel Tudor Saftiuc nu a respectat prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Tudor Saftiuc.

Se menține încheierea din data de 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația de Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani” împotriva lui Fiodor Saftiuc, Tudor Saftiuc, Constantin Spînu și Lidiei Spînu și privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas